

KUNTATIIMI

JÄSENTIEDOTE 3/2010

SYYSKUU

Tuloksellisuus on iloinen asia	sivu 1
Luottamusmiesjärjestelmä kaipaa kehittämistä	sivu 2
Luottamusmiehiä tarvitaan!	sivu 2
Usein kysyttyä	sivu 3
Tavoitteena toimivat luottamusmiespalvelut	sivu 4

Tuloksellisuus on iloinen asia

Tämän syksyn paikallinen järjestelyä 0,7 % kohdistetaan tuloksellisuuden parantamiseen. Tuloksellisuuden parantaminen perustuu kunnissa sovittuihin ja päätettyihin hankkeisiin. Kunnallinen työmarkkinalaitos ja pääsopijajärjestöt antoivat asiasta yhteiset ohjeet maaliskuun puolivälissä.

JUKOn luottamusmiehet suhtautuivat aluksi kriittisesti siihen, että tuloksellisuus-kriteerit tulisivat järjestelyerän jaon perusteeksi. Varsin nopeasti asenne on kuitenkin muuttunut. Tuloksellisuuden edistäminen ei tarkoita työntekijöiden hiostamista, päinvastoin. Se, että pohditaan työn keskeistä sisältöä ja vähennetään niitä tehtäviä, jotka eivät ole keskeisiä, tuovat työntekoon mielekkyyttä. Tehtäväkuvausten päivittäminen ja henkilöstökoulutus voivat tehdä työn mielenkiintoisemmaksi ja merkitä etenemistä uusiin ja vaativampiin tehtäviin.

Tuloksellisuuserän kohdentamisen aikataulu on kuitenkin ollut liian tiukka. Ollisi ollut asiallista, että hankkeista olisi sovittu ennen kesälomakautta ja että erän kohdentamisneuvotteluihin olisi päästy viimeistään elokuussa. Kaikissa kunnissa ei ole valitettavasti toimittu sovituissa aikatauluissa. Aikataulujen pettäminen johtunee pääosin siitä, että työnantajat ovat ryhtyneet valmistelemaan kovin kunnianhimoisia ja vaikeaselkoisia hankkeita.

Kunnissa ja kuntayhtymissä on jo meneillään erilaisia hankkeita, joilla tuloksellisuutta on pyritty parantamaan. Kaksikymmentä suurinta kaupunkia ovat käynnistäneet hankkeita yhdessä Kuntaliiton kanssa.

Viime vuosina on toteutettu lukuisia kuntaliitoksia. Kuntaliitokset itsessään vaativat paljon henkilöstöltä, ja liitosten keskeinen tavoite on toiminnan tehostaminen. Liitoskunnissa ei siis ylimääräisiä manöövereitä tarvittaisi. Lisäksi kunnissa on meneillään projekteja, joiden avulla pyritään esimerkiksi vähentämään sairauslomia työhyvinvointia edistämällä. Nämä ovat jo sinänsä hyviä tuloksellisuushankkeita!

Sopimuksessa edellytetään työnantajan tarjoavan koko henkilöstölle mahdollisuuden osallistua hankkeisiin. Kun koko henkilöstö sitoutuu ja osallistuu, on asiallista, että henkilöstöä myös kohdellaan tasapuolisesti erän kohdentamisessa.

Simo Kekki

neuvottelupäällikkö

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO

Luottamusmiesjärjestelmä kaipaa kehittämistä

Jäseniltä tulee kitkerää palautetta JUKOn luottamusmiesten toiminnasta. Pienten ammattiryhmien edustajat kokevat, ettei heidän asioitaan hoideta.

Akavalaisten liittojen kuntasektorin edunvalvonta on järjestetty Julkisalan koulutettujen neuvottelijajärjestö JUKO ry:n kautta. JUKO on yksi kuntasektorin neljästä pääsopijajärjestöstä. Sen perusteella JUKO neuvottelee työehtosopimuksista ja palkoista sekä ylläpitää omaa luottamusmiesjärjestelmäänsä kunnissa ja kuntayhtymissä.

Luottamusmiesjärjestelmän perustavoite on valvoa työehtosopimusten noudattamista. Luottamusmies edustaa jukolaisten liittojen jäsenistöä paikallisissa neuvotteluissa ja neuvottelee työehtoihin ja palkkoihin liittyvissä erimielisyyksissä.

Käytännössä luottamusmiesten tehtävät ovat laajentuneet. Luottamusmies toimii usein myös työpaikan ja ammattiryhmien edustajana ja työpaikkojen ristiriitatilanteiden selvitte-

lijänä. Rajanveto luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun tehtävien välillä on usein hankalaa. Lisäksi haasteena on, ettei tehtävien hoitamiseen ole edelleenkaan riittävästi aikaa.

Kuntakohtaisesti JUKOn luottamusmiesten määrä ja vastualueet sovitaan neuvottelussa työnantajan kanssa. järjestelmä on periaatteessa varsin kattava, sillä kaikissa kunnissa ja valtaosassa kuntayhtymiä on jukolainen luottamusmies.

Pääosa peruskuntien luottamusmiehistä on opettajia, koska Opetusalan ammattijärjestö OAJ on selkeästi JUKOn kuntasektorin suurin liitto. Tavoite kuitenkin on, että JUKOn luottamusmiehistä olisivat edustettuna eri liitot ja ammattiryhmät. Jos liiton jäseniä on vähän tai kyse on yksittäisistä esimies- tai asiantuntijatehtävistä, muodostetaan luottamusmiehen vas-

tualue kattamaan useita ammattiryhmiä ja eri liittojen jäseniä.

Jäseniltä palautetta

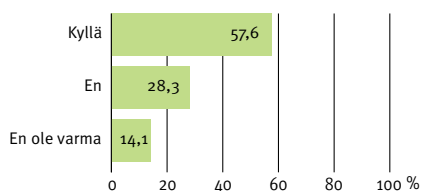
Liittojen jäsenkyselyissä pyydetään palautetta myös luottamusmiesjärjestelmän toimivuudesta. Akavan Erityisaloilla oli keväällä 2010 kaksi jäsenkyselyä, joissa jäseniltä saatiin palautetta. Toinen kysely koski liiton jäsenpalvelua (1 549 vastaajaa kuntasektorilta) ja toinen KVTES-sopimuksen 1.2.2010 jaetun järjestelyerän kohdentumista (595 vastaajaa).

Järjestelyerän kohdentumista koskevassa kyselyssä ilmeni, että 40 prosenttia vastaajista ei tiennyt, kuka on oma luottamusmies. Noin 80 prosenttia vastaajista ei ollut saanut luottamusmieheltään tiedotusta järjestelyerän neuvotteluista.

Akavan Erityisalojen jäsenkysely KVTES-sopimuksen 1.2.2010 hinnoittelemattomille jaetun järjestelyerän kohdentumisesta

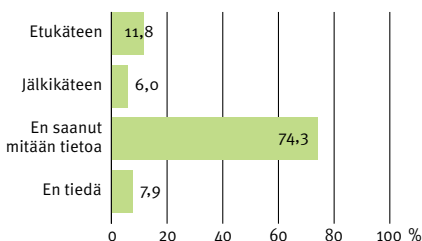
**Tiedätkö, kuka on työpaikkasi
jukolainen luottamusmies**

Kysymyksen vastanneet: 587

Saitko pääluottamusmieheltäsi/luottamusmieheltäsi tietoa 1.2.2010 palkankorotuserää koskevista paikallisista neuvotteluista

Kysymyksen vastanneet: 583

Luottamusmiehiä tarvitaan!

Tavoitteena on, että eri liitoilla ja ammattiryhmillä olisi näiden asioita tunteva luottamusmies edustajanaan. On tärkeää, että esimerkiksi kirjastonhoitajilla, hallinnon asiantuntijoilla sekä teknisellä sektorilla on oma luottamusmiehensä. Luottamusmiespaikat on sovittu työnantajan kanssa.

Ole aktiivinen ja kysy, jos

- on epäselvää kuka on sinua edustava luottamusmies
- luottamusmies ei ole tiedottanut paikallisista neuvotteluista.

Ole aktiivinen ja vaikuta, jos

- oman ammattiryhmäsi sopimusepäkohtia ei ole käsitelty
- luottamusmiehellä ei ole oman sopimusalasi (KVTES, TS) tuntemusta

- omalla ammattiryhmälläsi ei ole edustajaa.

Olisitko sinä halukas luottamusmieheksi?

- Liitto on tukenasi tehtävässä.
- Liitto kouluttaa ja tiedottaa, liiton lakimiehet neuvovat.

Ensi keväänä valitaan tehtäviinsä uudet JUKOn kuntasektorin luottamusmiehet. Luottamusmiesvaalit järjestetään huhtikuun loppuun mennessä ja uusi luottamusmieskausi alkaa 1.8.2011.

Luottamusmiesvaalissa yksittäiset jäsenet pääsevät vaikuttamaan valintoihin. Äänioikeus on jokaisella JUKOn jäsenliittoon kuuluvalla. Vaalien järjestäminen on JUKOn pääluottamusmiehen vastuulla ja ne toimitetaan esimerkiksi vaalikokouksena. ■

Molemmassa kyselyissä kriittisimmät arvioivat JUKOn luottamusmiestoimintaa seuraavasti:

- Peruskunnissa toiminta on opettajakeskeistä, sairaanhoitopiireissä lääkärikeskeistä.
- Luottamusmiestiedotus puuttuu kokonaan tai on vähäistä.
- Luottamusmiehet ovat näkymättömiä.
- Luottamusmies ei tunne edustamiaan ammattiryhmiä.
- Jäsenet eivät tiedä luottamusmiestä tai tunne luottamusjärjestelmää.

Miksi kritiikkiä?

Luottamusmiestoiminta koetaan kunnissa opettajakeskeiseksi ja kuntayhtymistä etenkin sairaanhoitopiireissä lääkärikeskeiseksi. Tämä on ymmärrettävää, koska kyseessä ovat suurimmat akavalaiset ammattiryhmät kyseisissä työpaikoissa.

Kyse voi olla myös siitä, että kyselyihin vastanneet jäsenet edustavat usein yksittäisiä asiantuntija- ja esimiesammattajeita. Tämä on tyypillistä paitsi Akavan Erityisalojen myös monien muiden akavalaisen liiton jäsenkunnalle. Jäsenten ongelmat työpaikoilla ovat usein sellaisia työ- ja virkasuhteeseen liittyviä kysymyksiä, joissa nykyisen luottamusmiehen tietotaito voi olla puutteellinen.

Luottamusmiesten tiedotus saa moitteita. Syynä saattavat olla paikalliset olosuhteet. Opettajakeskeinen luottamusmiestiedotus tiedottaa koulutoimen käytäntöjen mukaisesti. Muissa ammattiryhmissä tiedottamisen käytännöt ovat erilaisia – eten-

kin erityisalojen asiantuntija- ja esimiesammattajeissa.

Miten kehittää luottamusmiestiedotusta?

Saadun jäsenpalautteen perusteella on liitoissa pohdittu parannusehdotuksia. Kehitettävää löytyy JUKOn, jukolaisten liittojen, luottamusmiesten ja jäsenten toimintaan. Seuraavassa kehittämissuhteita:

JUKO

- JUKOn luottamusmiestiedotuksessa on kohdeltava kaikkia JUKOn jäsenliittojen jäseniä tasapuolisesti.
- JUKOn on korostettava pää-/luottamusmiehen tiedotusvastuuta. Tiedottaa tulee sekä paikallisesta luottamusmiestiedotuksesta että ajankohtaisesta edunvalvonnasta.
- JUKOn on varmistettava, että myös pieniä ammattiryhmiä edustavien liittojen edunvalvontanäkemykset välittyvät luottamusmiehille.

Liitto

- JUKOn jäsenliittojen on tiedotettava jäsenilleen JUKOn luottamusmiestiedotuksesta ja luottamusmiestiedotuksesta.
- JUKOn jäsenliittojen sopimusedunvalvonnan vastuuhenkilöiden ja lakimiesten on oltava JUKOn luottamusmiestiedotuksessa käytettävissä.
- Luottamusmiestiedotuksessa toimitaan JUKOn edustajana, ei oman liiton nimissä. Jäsenliittojen ei tule ohjeistaa luottamusmiestä toimimaan vain oman ammattiryhmän edunvalvojana.

Luottamusmies

- JUKOn luottamusmiehellä – etenkin pääluottamusmiehellä – tulee olla selkeä kuva siitä, keitä hänen edustettavanaan on: mitä ammattiryhmiä ja mitä jäsenliittoja.
- JUKOn luottamusmiehen on tiedotettava jukolaisille jäsenille asemastaan ja siitä, mitä ammattiryhmiä edustaa.
- JUKOn luottamusmiehen on tiedotettava ajankohtaisista paikallisista neuvottelukysymyksistä asian piirissä oleville jukolaisille jäsenille.

Jäsen

- Jäsenen on ilmoitettava JUKOn luottamusmiehelle, jos hoitaa itse ammattiliiton jäsenmaksun maksamisen (työnantajaperinnässä olevista jäsenistä luottamusmies saa vuosittain listauksen).
- Jäsenen on otettava yhteyttä JUKOn luottamusmieheen omia työehtojaan tai palkkaustaan koskevissa erimielisyyskysymyksissä.
- Jäsenen on pidettävä luottamusmies ajantasalla, jos ilmenee omaa ammattiryhmää tai työpaikkaa koskevia epäkohtia.

JUKOn luottamusmiestiedotuksen toimivuutta tulee kehittää myös pienten ammattiryhmien näkökulmasta. Jäsentenkin on syytä aktivoitua ja ottaa rohkeasti oma asiansa esille. Yhteistyössä saamme jo sinänsä kattavan järjestelmän toimivaksi. ■

Jaakko Korpisaari
asiamies
Akavan Erityisalat

USEIN KYSYTTYÄ

Liittojen asiantuntijat vastaavat tällä palstalla jäsenten usein esittämiin kysymyksiin.

Onko määräaikainen palvelussuhteeni laillinen?

Työ- tai virkasuhde voi olla määräaikainen vain, jos määräaikaisuudelle on olemassa perusteltu syy tai se perustuu työntekijän/viranhaltijan omaan aloitteeseen. Viranhaltija voidaan ottaa määräajaksi myös, jos siitä on erikseen lailla tai asetuksella säädetty taikka kyseessä on avoimen viran väliaikainen hoito. Avoimen viran hoitomääräystä ei saa kuitenkaan toistuvasti uudistaa ilman perusteltua syytä.

Laissa tarkoitettuja määräaikaisuuden syitä voivat olla sijaisuus, työn luonne (esim. projekti), harjoittelu tai muu näihin rinnastettava syy. Syyksi voi kelvata myös työnantajan muu yrityksen toimintaan tai suoritettavaan työhön liittyvä perusteltu syy. Määräaikaisuuden perusteen pitää näkyä työsopimuksessa tai viranhoidomääräyksessä.

Ns. täyttölupamenettelykään ei sellaisenaan riitä perusteeksi, ellei taustalta löydy laissa tarkoitettua syytä.

Arja Laine, asiamies, Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL

TEKNISTEN SOPIMUS

Tavoitteena toimivat luottamusmiespalvelut

Luottamusmieskausi on kunnissa päättymässä, joten on aika pohtia sitä, miksi luottamusmiesjärjestelmä ei TS-sopimuksen osalta useimmissa kunnissa toimi läheskään tyydyttävästi. Olisi erittäin tärkeää löytää tähän ongelmaan toimivia ratkaisuja.

Valitettavasti vain joissain isoissa kunnissa on jukolaisilla oma luottamusmies TS-sopimuksen asioita hoitamassa. Näissä kunnissa järjestelmä toimii siten kuin on tarkoituskin.

Sen sijaan lukuisissa kunnissa ei TS-sektorilla ole omaa luottamusmiestä, vaan nämä tehtävät hoitaa jukolainen luottamusmies, joka itse kuuluu jonkun muun sopimuksen piiriin. On varsin ymmärrettävää, ettei tällaisella henkilöllä ole välttämättä tietoa TS-sopimuksesta eikä edes suurta intressiä perehtyä siihen. Tämän tyyppisiä tilanteita on kuluneella luottamusmieskaudella tullut useita kertoja eteeni. Toisaalta olen kohdannut sellaisiakin luottamusmiehiä, jotka ovat kiitettävästi perehtyneet TS-sopimukseen, vaikka eivät itse sen piiriin kuulukaan.

Hankaluus on siinä, että useimmissa kunnissa TS-sektorilla työskentelee varsin pieni joukko jukolaisiin liittoihin kuuluvia, eikä omaa luottamusmiestä ole tästä syystä mahdollista saada. Mietittävä olisi siis sitä, millä keinoin eri sopimusalojen yhteisille luottamusmiehille saataisiin tietoa TS-sektorin asioista ja yleensä koko sopimuksesta.

Joitain vuosia sitten päädyttiin tiivistämään yhteistyötä Tekniikka ja Terveys KTN ry:n kanssa. Silloin sovittiin kuntakohtaisesta menettelystä, jossa luottamusmiespalvelut voidaan jukolaisten osalta siirtää KTN:n luottamusmiehen hoidettavaksi tietyin järjestelyin. Tämä edellyttää kuitenkin, että enemmistö kunnan TS-sopimukseen kuuluvista jukolaisista tätä haluaa. Näitä edunvalvontasopimuksia on KTN:n paikallisyhdistysten kanssa tehty jonkin verran eikä yhteistyökunnista ole ainakaan huonoa palautetta tullut.

On hyvin tärkeää, että saamme tietoa jäseniltämme niistä kunnista, joissa luottamusmiestoiminnassa on puutteita. Voimme silloin käynnistää keskustelut paikallisten luottamusmiesten kanssa, jotta tilanteeseen saadaan parannusta tai vaihtoehtoisesti siirtyä luottamusmiesyhteistyöhön KTN:n kanssa. Syksyisessä luottamusmiesseminaarissa tästä aiheesta varmasti keskustellaan. ■

Arja Varis

edunvalvontapäällikkö

Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL

Vastaava toimittaja: Akavan Erityisalat, Jaakko Korpisaari, p. 0201 235 363, jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
Kuntatiimin toimitus: Akavan Erityisalojen viestintä
Ilmestyminen vuonna 2010:
maaliskuu, kesäkuu, syyskuu, joulukuu
Osoitteenmuutokset: Jäsenliitto

LIITTOJEN KUNTASEKTORIN ASIAMIEHET

Agronomiliitto

Mari Raininko, asiamies, puh. (09) 2511 1642
mari.raininko@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Jaakko Korpisaari, asiamies, puh. 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Driftingsjörsförbundet i Finland rf DIFF

Kristina Morberg, vt. toiminnanjohtaja,
puh. (09) 47 677 346
kristina.morberg@diff.fi
www.diff.fi

Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL

Kirsi-Marja Valariutta, asiamies
puh. (09) 2511 1664
kirsi-marja.valariutta@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Metsänhoitajaliitto

Tapio Hankala, toiminnanjohtaja,
puh. (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Anja Helin, asiamies, puh (09) 2291 2209
Anja.Helin@tek.fi
www.safa.fi

Suomen Ekonomiliitto SEFE

Kosti Hyyppä, asiamies, puh. 0201 299 253
kosti.hyyppa@sefe.fi
www.sefe.fi

Suomen Lakimiesliitto

Kati Virtanen, asiamies, puh. (09) 8561 0346
kati.virtanen@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL

Arja Laine, asiamies, puh. (09) 6850 8020
arja.laine@sval.fi
www.sval.fi

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK

Anja Helin, asiamies, puh (09) 2291 2209
Anja.Helin@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Maarit Rantala, lakimies, puh. 0201 55 88 10
maarit.rantala@tral.fi
www.tral.fi

Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö,
puh. (09) 6226 8510
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi